

„Amit akartok azért, hogy az emberek ti veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal.” Máté 7,12

Szabadulás a raboknak

„A bűn megrontotta a kultúrát, az identitást, a hitet is. Szétszórt és elidegenített egymástól...” – olvashatjuk a mostani Tükörben. A következőkben olyan történeteket ismerhetünk meg, ahol cigány testvéreink megtapasztalták, milyen az, amikor Jézus Krisztus közelébe – akár a börtönrácsok mögött, amikor lelki rabláncoktól szabadít meg, és a sötétséget, megkötözöttséget, reménytelenséget felváltja a megvilágosodás, a szabadulás, a hit, a remény és a szeretet...

Egység a különbözőségben

A börtönök lakói a társadalom szemében legtöbbször javíthatatlan, megvetett teremtmények. Különösen igaz ez a cigány származású börtönlakókra. Úgy gondolják, megátalkodottságuk csak veszélyt jelent a világra és tagadják még annak lehetőségét is, hogy megváltozzon a bentlakók élete, szívük szándéka. Valóban, a statisztikák és a tapasztalat alapján is, a szabadultak 60%-a újra visszakerül a büntetés-végrehajtási intézmények valamelyikébe.

Mégis, meggyőződésem, hogy cigány testvéreinkhez, különösen a börtönben levőkhöz való helyes viszonyunk alapja az Úr Jézushoz való helyes viszonyunkban és kapcsolatunkban gyökerezik. Dietrich Bonhoeffer ír erről találóan: „Isten nem azt akarja, hogy felebarátomat a nekem tetsző képre formáljam, vagyis a saját képemre a másik embert, éppen tőlem való függetlenségében, szabadságában teremtette Isten a maga képmásául. ...különbözősége immár nem arra ad okot, hogy megszóljuk, megítéljük, kárhoztassuk egymást – más szóval, hogy önmagunkat igazoljuk –, hanem arra, hogy egymásnak örvendjünk és szolgáljunk.”¹

Több mint két évtizedes börtönőri múltam és civil börtönmissziós tapasztalatom számomra beigazolta a fenti gondolatokat. Hittel mondom, hogy a cigány emberek Isten értékes ajándékai mindannyiunk számára. Sok szeretetet és tanítást kaptam szavaikból, dalaikból, életük történetéből. Arról tudok írni, amit megtapasztaltam a cigány testvérek hitéletéről és róluk magukról a börtönök falai között. Néhány olyan vonását emelném csak

ki a cigány fogvatartottak hithez való viszonyulásának, amelyet a bent eltöltött idő alatt magam számára leszűrtem. Mentségemre legyen mondva, mindezt szeretetből és szeretetben írom.

Közösségi vallásos élmény

Kis túlzással azt mondhatnám, minden a közösségről, a családról szól – a vallás megközelítése, megélése is. A foglalkozásokon a cigányok sokszor egymást átkarolva hallgatták az igét, és interaktivitás nélkül látható módon unták az egészet. A példák is a családból kerültek ki a legtöbbször, és gyakran hosszú történetek, fájdalmak és tervezetések hálójából lehetett csak visszajutni igéjéhez. A család fogalma egyébként is alapvetően színesebbet, gazdagabbat jelentett, mint ahogy általában társadalmunkban használjuk. A közös imádság, egy szép liturgia és főleg a zene inkább megmozdította a vallásos lelket, mint az ige tételes hasogatása. Persze előkerültek a hagyományos babonások is, ezektől azonban nem mentesek még nem cigány gyülekezeteink sem.

Megmutatni a világnak

Az mindig fontos, hogy kifejezésre jusson, ami a szívben történik. A szeretet megnyilvánulásai, épp úgy, mint a harag, a düh, a fájdalom. Volt, aki szó szerint ugrált örömben, és volt, aki asztalt borított dühében. Rajtam kívül senki nem tulajdonított ennek nagy jelentőséget. Én leginkább attól tartottam, hogy a rezsim mennyire tolerálja és érti, hogy nem történt veszélyes és súlyos esemény. Istennek hála, ő köztünk maradt.

Fontos volt a szép liturgia. Minden testesüljön meg! Minden jusson kifejezésre. A karácsony volt a legjobban várt ünnep. Talán ezért is.

Istentisztelet a börtönben

Zene nélkül mit érek én...

Mindent átszótt a zene szeretete. A saját nyelvükön, saját dallamaikkal kifejezett vallási érzések legtöbbször ámuló döbbenetet keltenek a hallgatóságban. Ekkor éreztem legközelebb őket Istenhez. Valami megfogalmazhatatlan erő kötötte ilyenkor őket az Úrhoz, amely átragadt azokra is, akik csak hallgatták a dalokat.

A bűn megrontotta a kultúrát, az identitást, a hitet is. Mindannyiunkban. Szétszórt és elidegenített egymástól.

Hálás vagyok Istennek a cigányságért, akikkel együtt épülhettünk a mi Urunk előtt, akikről oly sokat kaptam mindvégig. Öröznünk kell a hitnek azokat az útjait, amelyeket a cigányság hordoz saját közösségének testében, hogy teljesebbé legyünk mindannyian Jézus Krisztus titokzatos testében, az ő egyházában. Áldja meg Isten gazdagon cigány testvéreimet, ahogy én is gazdagodtam általuk Istenben!

Vatai Gyula

¹Dietrich Bonhoeffer: *Közösségben*; Harmat Kiadó 2013. 84. o.

Fecska

Balogh Ferencsel (közismert nevén Fecsával), az alsózsolcai metodista gyülekezet egyik gondnokával beszélgettem.

– Milyen volt az életed, mielőtt Jézus Krisztust megismerted?

– Egy káosz volt, mindenféle rosszat elkövettem. Kidobóként dolgoztam szórakozó-

helyeken. Pénzközpontú életem volt, például kamatra adtam kölcsön úgy, hogy a következő hónapban ötven százalékkal többet kértem vissza. Nem kevés pénzem jött így össze, de kifolyt a kezemből italra, szórakozásra. Egy új, lízingelt autóval jártam, de részegen összetörtem. Többször is rajtakaptak a rendőrök it-

tas vezetésen, először felfüggesztettet kaptam, azután viszont – más ügyek miatt is – 2 év és 1 hónap letöltendő. 2007-ben börtönbe kerültem Sándorházára. Igyekeztem kemény lenni, hogy engem ne „csicskázassanak”. Elég erős testalkatú vagyok, így bátran bántottam a társaimat.

Egyszer megláttam egyik zárkatársamnál egy könyvet, ami valamiért érdekelné kezdett. Kölcsönkértem. Egy új életről, új szívről szólt, amit a Jézus Krisztusban való hit által kaphattunk. Szerettem volna figyelmesen elolvasni ezt a könyvet, de nagy volt a zaj a zárkában, csapkodták az ajtót, nem tudtam megérteni, amit olvastam.

Balogh Ferenc

Egyik napon igazságtalanul a fogdába küldtek. Megengedték, hogy magammal vigyem a szívről szóló könyvet. Két napig voltam ott, és vágni kezdtem arra, hogy Istentől kaphassak egy új szívet, amiről olvastam a könyvben. Olyan csend volt akkor, hogy a madárcsicsergést is hallottam kintről. Letérdeltem és elkezdtem imádkozni, hogy adjon nekem az Úr olyan szívet, amivel szolgálhatom őt.

– *Átélted, hogy Isten meghallgatta a kérésed?*

– Ima után éreztem, hogy más ember állt fel onnan a priccs mellől. Mások vették észre rajtam, hogy nem úgy viselkedek, mint azelőtt. Mondták a zárkatársaim, hogy csodálkoznak, hogy változhat meg valaki ennyi idő alatt. Azelőtt ugyanis szórakozásból kihasználtam a társaimat. Attól kezdve viszont védeni kezdtem a gyengébbeket. Nem jött ki egy csúnya szó sem a számon. Valahogy bántani kezdett minden erőszakosság, a gyengék leigázása. Inkább segítettem az embereket.

Még tíz hónapot voltam így a börtönben, s ez az idő már békességben telt. Amikor a feleségem, fiam, testvérem meglátogattak, ők is észrevették rajtam a változást. A feleségem akkor már rendszeresen járt istentiszteletre az alsószolcai metodistákhoz, imádkozott értem.

– *A szabadulásod után mi látszódtott a benned végbement változásból?*

– 2009-ben jöttem ki a börtönből. Az itálnak nem mondtam. A régi barátaim magamra hagytak. De egy régi barátom eljött, s felajánlotta, hogy legyen kidobó megint egy szórakozóhelyen. Nehéz volt nemet mondani, mert ott jól kerestem volna, de én már nem akartam visszamenni az éjszakai életbe. Megpróbáltatás volt ez, s bevallom, hogy elbizonytalanodtam. Volt, hogy egyszer megint le is részegedtem. Másnap egyik rokonom leszidott emiatt, és elsorolta, mit csináltam részegen. Úgy éreztem, hogy elsüllyedek szégyenben a föld alá. Azon a reggelen megkérdeztem a feleségem: „Lesz ma istentisztelet?” Mikor igennel felelt, mondtam: „Akkor most már mehetünk.”

Azóta, 2010 óta a gyülekezetbe járok, tagja lettem az énekkarnak, és gondnoki feladataim is vannak. Lelkészünket elkísérem a vidéki szolgálatokba. Nagy öröm ez nekem! Megértettem, hogy keresztül kellett mennem mindezekben, hogy megtaláljam a Mennyei Atyámat, és elfogadjam Jézust a Megváltómnak. Hálat adok neki, mert ha ő nem jön az életembe, már nem tudom, hol lennék.

Kurdi Zoltán

Hiába voltam szabadlábon, csak Jézus megismerése után lettem szabad

Szítai Béla egy 47 éves, két gyermekes, nős cigány ember. Meglett férfi, tekintélyt parancsoló külsővel. De akik ismerik, jól tudják, hogy valójában szelíd és szűkszavú. Élettörténetének olvasása közben rengeteget tanulhatunk, bizonyosság nekünk Isten átforgató erejéről.

– *Mesélj egy kicsit magadról, hol élsz, hogy nőttél fel?*

– Egerben születtem, ott is laktunk szüleimmel a cigánysoron 7 éves koromig. Jó gyerekkorom volt, a családomnak volt munkája. Most Egerbaktán élek a családommal. Cigány származású vagyok, de ezért nem részesültem különösebben hátrányos megkülönböztetésben. Akkoriban nem volt olyan nagy ellentét magyar és cigány közt. Kőkemény szocializmus volt, de nem volt okunk panasza. Serdülőként gépészműszaki tanultam.

– *Hol jött a töréspont az életedben? Hogyan ítélték szabadságvesztésre?*

– 1988. május 1. volt. Barátaimmal szórakozni indultam. Sétálva az utcán, harmadik lemaradt társunk kiáltására lettem figyelmes. Valaki belekötött, meg akarta ütni, ő a segítségünket kérte... Egyenes út vitt a zárkába. Részegen randalíroztunk, és szolgálati közeg elleni erőszakot követtünk el. Így kerültem 16 évesen fiatalkoriúak börtönébe majd 4 évre, Tökölre. Konyhai raktáros lettem, de a balhék nem maradtak el. Verekedés, magánzárka. Itt került kezembe a Biblia. Érdekes

mód, vagy háromszor is elolvastam az Ószövetséget, de mire Jézusig értem volna, mindig lettem az Írást, gondolván, hogy ez hülyeség.

Jött a rendszerváltás, amnesztia, végül 1991-ben szabadultam. A börtönbeli ismeret-ségek révén hírhedt voltam. Elkezdtem bulikat szervezni. A környékbeli cigány fiatalok jártak össze nagy számban, jól kerestem, nem volt problémám. Aztán jött '97. Húsvét. Egy szórakozóhelyen szóváltásba keveredtünk, végül életveszélyt okozó testi sértésért újra elítéltek 3 évre. Soltra kerültem.

– *Mikor hallottál először Jézusról?*

– 2000-ben jöttem ki a börtönből. Elkezdtem dolgozni, megismerkedtem a feleségemmel, gyerekkünk született, igyekeztem megváltozni, máshogy élni. Unokahúgom beszélt nekünk először Jézusról, ami a párom érdeklődését rendkívül felkeltette. Felajánlotta nekik, hogy elviszem őket az istentiszteletre. Néztam azokat a bolondokat – ahogy akkor gondoltam rájuk –, hogy tapsikolnak és énekelgetnek... De az alkalom végén a pásztor imádkozott a feleségemért, aki teljesen meggyógyult. Gondolkozóba estem, de megtérni még nem akartam. Egyszer vendégszolgálat érkezett a gyülekezetbe, aki azt mondta nekem, hogy imádkoznia kell értem. Előre mentem, kézzel imádkozott értem, és én a nagy, erős ember csak segítséggel bírtam megállni a lábamon. Isten szeretete – mert az volt, amit éreztem –, betöltött.

Egy nap aztán bibliaolvasás közben adott nekem az Úr egy látomást a pokolban szenvedőkről. Alig vártam a következő alkalmat, hogy elmondhaszam a megtérők imáját!

– *Mivel foglalatodsz azóta? Hogyan formált Isten?*

– Szolgáltam gyülekezetvezetésben, dobon játszom a dicsőítésben. Hálás vagyok, hogy napon-ta olvashatom az ígét. De ami a legfontosabb, amit egy bizonyágtételem közben fogalmaztam meg magamnak, az így hangzik: *Hiába voltam szabadlábon, csak Jézus megismerése után lettem igazán szabad!*

Fajó Attila

Szítai Béla